

REVY

VINTER 2025

"Man skal turde stå frem"

Claus Vesterager går på pension og træder tilbage som sekretariatsleder for DFFU. REVY giver ordet til en markant stemme i biblioteksverdenen gennem fire årtier.

Side 4

Det digitale instinkt

Vi taler meget om studerendes informationskompetencer – men hvad tænker de egentligt selv? En undersøgelse fra pædagoguddannelsen i Horsens viser, at de studerende oftere bruger intuition frem for kildekritik, når de skal vurdere viden.

Side 14

4

Indhold

- 3: Bestyrelsen tager ordet**
- 4: "God nok, det er man altid ... og det bliver man aldrig"**
- 8: CodeRefinery – en workshoprække om kodning og software-samarbejde**
- 11: #biblioteksblik**
- 12: Vil du være en del af REVYs redaktion?**
- 14: Tillid ved første klik**
- 16: Fra microfiche til AI – en fortælling om et medicinsk fagbiblioteks udvikling**
- 20: En ny strategi – et nyt navn**
- 22: Fra bog til billede: Teknisk Kulturarv har vokseværk**
- 24: Stafetten**

↑ Foto: Claus Vesterager.
Privatfoto

Skribenter i dette nummer

Niels Kristian Bonde Jensen, journalist

Jitka Stilund Hansen, DTU Bibliotek

Cecilie S. R. Edvardsen, VIA Bibliotek

Ulla B. Nilson, VIA Bibliotek

Maria Pertou Østergaard, Medicinsk Bibliotek,
Aalborg Universitetshospital

Pil Julie Jakobsen, Medicinsk Bibliotek, Aalborg
Universitetshospital

Kerstin Weisdorf, VIA Bibliotek, VIA University
College

Beatrice Raarup, DTU Bibliotek

Peter Hald, DTU Bibliotek

Redaktion

Rasmus Hage Dalland
Redaktør REVY – tlf. 24946936
rasmusdalland@hotmail.com

Annette Refn, DTU Bibliotek
anre@dtu.dk

Tina Lund, KUB Frederiksberg
tilu@kb.dk

Kerstin Weisdorf, VIA Bibliotek, VIA University College
kwei@via.dk

Kommende udgivelser og afleveringsfrister:

REVY 1, forår 2026
Udkommer 1. marts, afleveringsfrist 5. februar.

REVY 2, sommer 2026
Udkommer 1. juni, afleveringsfrist 5. maj.

Vil du skrive for REVY? Tøv ikke med at kontakte redaktør Rasmus Hage Dalland. REVY tager imod artikler (se vejledning på dffu.dk), men har du et udkast til en artikel, en idé eller tips til en god historie, hører redaktionen også gerne fra dig.

Oplag: 720

Årgang: 48

ISSN: 1904-1969

ISSN (online): 1904-1977

Tryk: Strandbygaard Trykkeri

Grafisk design: Omløb

Bestyrelsen tager ordet

Indsigt man ikke kan købe sig til

FFU-bibliotekerne løser hver dag et hav af komplekse opgaver, som kræver dyb faglighed og stor specialisering. Var man i tvivl om bredden og dybden af vores kerneforretning, behøvede man blot at være en flue på væggen under afviklingen af verdens første DFFU Masterclass tidligere på året.

Kolleger fra hele sektoren, hver især eksperter inden for deres område, rev en dag ud af kalenderen for at bidrage til at gøre nye kolleger, mange med en baggrund uden for FFU-sektoren, meget klogere på vores kerneopgaver. Ikke for at gøre dem til eksperter, men for at skabe overblik og dermed forankring.

Den slags indsigt kan man ikke gå ud i verden og købe sig til. Den kan man kun håbe at komme i nærheden af, når en hel sektor rykker sammen og deler generøst ud. Og det gjorde den de dage i januar og august.

Netop mangfoldigheden og fagligheden er da netop også noget af det, der står stærkest tilbage hos vores 21 Masterclass-kursister i deres evaluering af forløbet.

At nå næsten 360 grader rundt om vores fælles sektor på fire dage, og i selskab med erfarne kolleger der tydeligt brænder for deres sag og med sans for såvel de små detaljer som de store perspektiver, har selv for en bestyrelse med masser af FFU-erfaring i bagagen været en vild oplevelse af tryk i kendte opgaver, gensyn med klassiske opgaver i deres historiske kontekst og nysgerrighed på alle de opgaver, vi ikke kendte på forhånd.

Der er enormt meget, og mange, at være stolt af i vores sektor. Vi ved det jo godt, og vi bare skal blive meget bedre til at dele det åbent med hinanden og, ikke mindst, med verden udenfor. Masterclass har været et lille bidrag i den sammenhæng.

Det har for bestyrelsen været en endog meget stor oplevelse at mærke opbakningen fra vores sektor, uden hvilken Masterclass slet ikke ville kunne lade sig gøre; opbakning fra ledere, der kunne se en pointe og var villige til at prioritere Masterclass i deres allokering af ressourcer; opbakning fra specialistkolleger, der alle stillede op og hver især leverede en mesterlig indføring i helt centrale dele af vores faglighed og forretning; og ikke mindst opbakning fra vores kursister, der dukkede op med stor nysgerrighed og entusiasme, selv når programmet blev lige lovligt presset, og pauserne alt for få.

Det sætter vi enormt stor pris på. Faktisk så meget, at bestyrelsen har besluttet at udbyde en ny omgang Masterclass i 2027, hvor et hold nye kursister kan opleve et lige så varieret program leveret af lige så indsigtsfulde kolleger fra hele vores sektor. Og forhåbentligt kommer de ud på den anden side med en større bevidsthed om egen rolle i en stor, men generøs og omsorgsfuld, sektor, og en stolthed ved det faglige fællesskab der følger med. Så lyt godt efter trommerne ...

”God nok, det er man altid... og det bliver man aldrig”

Claus Vesterager går på pension og træder tilbage som sekretariatsleder for DFFU. REYV giver ordet til en markant stemme i biblioteksverdenen gennem fire årtier

□ Niels Kristian Bonde Jensen, journalist

Claus Vesterager bor i hus i Holte med sin kone og en lille hund, der rent faktisk hedder Fiddo. Husets stue er fyldt med reoler, og reolerne fyldt med bøger at læse og genlæse. Stuen huser jævnligt børn, bonusbørn, børnebørn og bonusbørnebørn. Uden for hjemmet er Claus Vesterager blandt andet korsanger, våger for Røde Kors, engageret i Holte Grundejerforening, Dansk Syrisk Venskabsforening og Frivilligcenter Rudersdal samt det beskyttede værksted Sovi, hvor han også har været ansat i administrationen

Med andre ord er der stadig rigeligt at passe, når Claus Vesterager pr. 1. januar 2026 går på pension fra sit nuværende virke som sekretariatsleder for DFFU og afrunder sidste kapitel i en markant professionel karriere som bl.a. sektionsleder ved Statsbiblioteket i Aarhus, formand for daværende Danmarks Forskningsbiblioteksforeningen (DF) og bibliotekschef for Roskilde Universitetsbibliotek

En karriere, der, som han selv ser det, ikke havde været mulig uden en vis portion held:

”Jeg har da spurgt mig selv, hvordan jeg kom til de steder, som jeg gjorde, og det tror jeg i nogle tilfælde har været rene tilfældigheder. Jeg har været det rigtige sted på det rigtige tidspunkt. Men jeg har også, og det gælder i

stort set hele min karriere, grebet chancen og markeret mig. Man skal turde stå frem.”

Denne opsummering af egne bedrifter kunne tolkes som ydmyghed, men vidner nok snarere om den store tiltro til og forkærlighed for det kollegiale fællesskab, som har været bærende for Vesteragers professionelle drivkraft:

”Det er jo den der med, i virkeligheden, som vi sidder her og snakker, du og jeg, sådan har jeg også altid gerne ville snakke med mine kolleger, fordi jeg har opfattet alle mine medarbejdere som mine kolleger.”

En social chef

Vesterager beskriver sig selv som en blanding af ekstrovert og introvert, men uddyber, at han altid har haft et stærkt socialt gen, der også af og til har været en udfordring – særligt i chefterne:

”Man hører tit, at mellemledere har det svært, fordi de er under pres både ovenfra og nedefra. Men jeg synes faktisk, når vi ser tilbage på min såkaldte cheftid, at mellemlederrollen som sektionsleder var den sjoveste. Også fordi jeg har haft nogle fantastiske medarbejdere. Da jeg steg i graderne og blev souschef (på RUC’s bibliotek, red.) opstod nogle andre dynamikker, hvor det blev lidt sværere. Og det har også gjort, at jeg har lagt nogle bånd på mig selv undervejs.”

Disse bånd, påpeger Vesterager, hænger sammen med et stærkt værdisæt, som også har været definerende for hans tilgang til biblioteksledelse:

“Jeg tror, at det, der har været svært for mig som chef, også har været det at skulle udføre eller effektuere beslutninger, som jeg selv ikke har været enig i

”En god chef kan nok være mange ting, men for mig har det at kunne bevare sin integritet, altså at kunne se sig selv i øjnene, være ærlig og skabe og få og have tillid, været fuldstændig grundlæggende egenskaber. Det kan godt ske, at man udfører noget forkert, og selvfølgelig har jeg også lavet fejl undervejs. Det er klart. Det gør vi jo alle sammen – det var jo heldigvis ikke et hospital, jeg var ansat på,” siger Claus Vesterager med et smil på læben.

Selvom selvironien ikke fejler noget, lægger han heller ikke skjul på, at netop hans værdisæt og tiltro til egne evner flere gange har været i konflikt med chefrollen:

”Jeg tror, at det, der har været svært for mig som chef, også har været det at skulle udføre eller effektuere beslutninger, som jeg selv ikke har været enig i.”

Hvilke beslutninger tænker du på?

”Jeg har ikke lyst til at udpege folk eller beslutninger som sådan, men det kunne f.eks. være besparelser, som jeg havde helt konkrete og, synes jeg selv, meget bedre løsninger på, end det, der så blev beordret. Det er aldrig sjovt at skulle afskedige folk – og jeg har jo nok taget mange ting for nært.”

Tilbagevenden til nørderiet

Claus Vesteragers egen rolle som bibliotekschef for RUC ophørte, da man som følge af besparelser valgte at lukke biblioteket som selvstændigt bibliotek i 2017 og lægge det ind under Det Kongelige Bibliotek. I denne sammenlægning blev Vesteragers stilling nedlagt, og selvom han var med i hele processen, beskriver han det som ”en lidt ærgerlig udgang fra biblioteksvæsenet.”

Han beskriver, hvordan han i en kortere arbejdsløshedperiode bearbejdede dels tabet af et arbejde og en rolle, og dels de sociale og faglige sammenhænge, der følger med:

↑ Foto: Claus Vesterager.
Privatfoto

”Det hårdeste ved fyringen var næsten, at jeg samtidig røg ud af mange af de organer, som jeg var engageret i udover det rene biblioteksarbejde. Jeg blev f.eks. brugt af ministeriet og styrelserne. Jeg var med i forskellige råd, i nordiske og europæiske samarbejder osv. Og pludselig, i det øjeblik, jeg ikke længere var overbibliotekar, så røg jeg per definition ud.

Så røg det hele ud. Det undrede mig, fordi i mange af de her organer var jeg udpeget på baggrund af mine personlige kvalifikationer. Og det var jeg så pludselig ikke længere, fordi nu havde jeg ikke nogen platform. Det tog mig lige lidt tid at sluge det. Lidt forfængelighed har man jo altid, men det var nok lige så meget følelsen af pludselig ikke at kunne bruges.”

Vesterager indrømmer gerne, at afskeden med RUC var en nedtur i hans professionelle liv, men beskriver også, hvordan den bragte ro og fornyet frihed med sig:

”Det var da hårdt, da jeg røg ud fra RUC, men efterfølgende tror jeg faktisk, at jeg er blevet et friere menneske i de sidste seks-syv år, end jeg var i den der meget lange periode. Mange af de ting, jeg kom til at lave i DFFU-sekretariatet her, og også sådan set nede på Frivilligcenter Rudersdal, har jo været en dejlig tilbagevenden til nørderiet fra starten af min karriere for rigtig mange år siden, hvor jeg sad og katalogiserede. Det var da sjovt at være chef. Men det har også taget på mig.”

Claus Vesterager fremstår på mange måder som en mand, hvis glas er halvt fyldt, og når han kigger tilbage på sin karriere, er der da også klart flere opture end nedture at fremhæve. F.eks. blev han i 2010 Ridder af Dannebrog for tro tjeneste i staten gennem mange år:

”Der er naturligvis delte meninger om den slags, men jeg tog det som en anerkendelse. En særlig oplevelse var audiensen. Det kørte fuldstændig top professionelt. Eneste lille minus var mig, der glemte at bukke på behørig vis for dronningen, men det har hun nok oplevet før.”

Forskningsbibliotekets rolle i for- nu- og datid

Ikke mindst er Vesterager stolt over at have været med til at præge biblioteksvæsenet gennem en tid med store politiske udsving og teknologiske udviklinger. Han fremhæver bl.a. sin rolle i Danmarks Elektroniske Forskningsbibliotek (etableret i 1998, udfaset i 2019), hvor han i 2001 bl.a. var med til at udarbejde visioner for fremtidens digitale biblioteksvæsen:

”Jeg kaldte det dengang det virtuelle fællesskab og den virtuelle medarbejder, som jeg holdt oplæg om rundt omkring på konferencer osv. Altså én, som kunne sidde i Aalborg og betjene en bruger i København, eller man kunne sidde på det Kongelige Bibliotek i København og lave noget for nogle mennesker i Esbjerg. Og det har jeg kunnet se faktisk, at det er så virkelig det, der blev effektueret senere.”

Vesterager peger her også på en fremskrivning fra samme periode over uddannelsesbibliotekernes udvikling over 10-15 år, han som formand for et lille udvalg var med til at udarbejde for DF.

Her blev et af scenarierne kaldt ’Forskningsbiblioteket’ – tanken om, at alle danske uddannelsesbiblioteker i fremtiden ville underlægges én centralt administrerende institution. Ikke langt, som Vesterager påpeger, fra den rolle, Det Kongelige Bibliotek spiller i dag.

I forlængelse af den fremskrivning, hvordan har DFFU’s rolle så faktisk ændret sig i løbet af din karriere?

”DFFU er nu mere blevet et organ, som hovedsageligt tager sig af kompetenceudvikling på de danske fag-, forsknings- og uddannelsesbiblioteker. Vi afholder f.eks. masterclasses, hvor man introducerer biblioteksarbejdet for nye medarbejdere, som kommer alle mulige steder fra og med mange forskellige uddannelsesmæssige baggrunde. Det er ikke længere kun bibliotekarer, der er ansat, men mange forskellige faggrupper. DFFU er ikke rigtig længere, som i min tid, et politisk organ og blander sig af mange forskellige årsager ikke rigtig længere i politiske tiltag, som også har med bibliotekerne at gøre. Det ses fx ved de bibliotekslukninger og fusioner, der har fundet sted,” forklarer han og fortsætter:

”Universiteterne har på mange punkter mindre fokus på bibliotekerne, end de havde for år tilbage, hvor bibliotekerne faktisk havde rigtig meget at skulle have sagt, også politisk.”

Var det dengang en form for skrækscenarie?

”Jeg ved ikke, om det var ment som en dystopi. Det tror jeg faktisk ikke, jeg opfattede det som. Jeg synes, det var en reel mulighed. Derfor synes jeg også, bortset fra min egne skæbne, hvor jeg stod i det, at det jo har været fornuftigt nok. Jeg er slet ikke uenig i, hvad der skete på Roskilde Universitet, da universitetet lagde biblioteket ind under det Kongelige. Det var mere måden, det foregik på, som jeg var uenig i.”

Han uddyber:

”Økonomisk og på mange måder politisk, er det jo en meget god idé. Men jeg synes, man skal huske menneskene. Det har egentlig altid været vigtigt for mig, at man skal huske, at der er mennesker involveret. Vi kan godt gøre nogle ting, men vi skal altid have mennesker med.”

Og med mennesker tænker du på de medarbejdere, der er inden for det system?

”Ja, helt klart. Det synes jeg er meget vigtigt. Altså, det vi måske mere eller mindre fornuftigt har bygget op, kan man ikke eliminere over kort tid. Man er nødt til at få folk til

at forstå de her ting. Man er nødt til at forklare tingene, og de er nødt til at være fornuftige. Det er måske et af de budskaber, der er i processen her: kommunikation er en vigtig ting.”

Hvordan ville det se ud, hvis du skulle lave en ny, tilsvarende fremskrivning over forskningsbibliotekernes rolle over de kommende 10-15 år?

”Måske kunne man forestille sig den der totale model, som vi kaldte Forskningsbiblioteket, hvor det der er nu, bare er et skridt på vejen. Men man kan sige, det er hele tiden problemet i mine øjne, at når der skæres ned, når der skal spares, så har man ikke altid blik på helheden. Formålet er udelukkende at spare, ikke at udvikle. Man har sjældent blik på, hvad det egentlig er, vi har brug for.”

Han uddyber:

”Jeg er ærgerlig på brugernes vegne over, at der nu nærmest er generiske standarder for betjening fremfor det mere fokuserede nærmiljø, som forskningsbibliotekernes medarbejdere tidligere praktiserede. Men fred være med det – det er jo den udvikling, som uddannelsesinstitutionerne mere eller mindre frivilligt har valgt at gå – og de nye brugere kender jo ikke fortiden. Så det er sikkert fint, og jeg ville måske nok have truffet det samme valg, hvis jeg havde været chef i dag.”

Et spørgsmål om læring

Claus Vesterager har været korsanger, siden han var en helt ung mand. Noget, han beskriver som en fritidsinteresse, men som alligevel har haft en vis sammenhæng med hans professionelle drivkraft:

”Det er jo lidt ligesom et orkester. Det er en lille organisme, som skal hænge sammen, men det helt personlige for mig er den der lykkefølelse, jeg kan få af det. Jeg synger første tenor, som er den høje tenorstemme, og det der med at skulle synge et korværk, hvor man er helt ude på grænsen af, hvad man kan, det er fantastisk. Når jeg skal synge de høje toner, hvor det er helt derude, hvor det skal være smukt og ikke være falsk. Jeg skal virkelig anstrenge mig og være dybt koncentreret. Og når så det her musik kommer ud og lyder smukt, så er man nærmest lykkelig.”

Den samme tilgang til at søge individuel opfyldelse gennem flid og fællesskab går igen i Vesteragers mangeårige, og fortsatte, frivillige engagement:

”Jeg tror, at jeg udvider min horisont. Jeg får altid et eller andet ud af det, når jeg laver

et stykke frivilligt arbejde, fordi jeg føler, at jeg bidrager. Jeg føler, at jeg på en eller anden måde giver noget tilbage, fordi jeg selv er privilegeret, fordi jeg er her, lever, har det godt osv. Og det synes jeg har forpligtet mig til at ligesom skulle gøre noget, skulle give noget igen. Jeg har ikke nogen intention om på den måde at skulle føle mig som et godt menneske. Det er, fordi jeg selv har en god fornemmelse inden i – det er for min egen skyld. Man kan sige, at det er en form for socialt samvær. Men for mig er det også et spørgsmål om læring.”

Mit sidste spørgsmål giver så måske sig selv, men er du på nogen måde nervøs for din kommende pensionisttilværelse? Altså, i forlængelse af det med professionelle roller og pludselig ikke at 'være noget'?

”Nej, slet ikke, jeg har jo selv valgt det – denne gang. Men jeg kommer da til at savne den verden, jeg kommer fra. Jeg har været en del af biblioteksvæsenet siden 1982, og i al den tid har jeg lært rigtig mange mennesker at kende, som jeg kommer til at savne. Og lad mig så slutte af med mit motto, som jeg har levet efter både i mit arbejdsliv og i det hele taget: God nok, det er man altid ... og det bliver man aldrig!”

Blå bog

Uddannet fra Danmarks Biblioteksskole i 1982

Ansæt ved Statsbiblioteket i Aarhus 1982-2000, i 1988-2000 som sektionsleder for Sektionen for Udenlandske Tidsskrifter

1985-1986: afstikker til Thulebasen i Grønland som bibliotekschef og dels folkebibliotekar for basens danske medarbejdere og dels fagbibliotekar for de amerikanske udsendte, der tog uddannelser inden for militæret

1995-2008: Engageret i Danmarks Forskningsbiblioteksforenings hovedbestyrelse (nu Danske Fag-, Forsknings- og Uddannelsesbiblioteker), i 2004-2008 som formand.

2000-2010: Souschef for Roskilde Universitetsbibliotek

2011-2017: Overbibliotekar ved Roskilde Universitetsbibliotek

2017-2025: Sekretariatsleder for DFFU

CodeRefinery – en workshopprække om kodning og software-samarbejde

God research data management indebærer også håndtering af kode. Kodningsworkshoppen, faciliteret for få midler af DTU Bibliotek, blev derfor en succes for både studerende og ansatte på DTU

□ **Jitka Stilund Hansen**, Chefkonsulent, Research Data Management, DTU Bibliotek

CodeRefinery er en workshop over flere sessioner med emner af relevans for kodning og udvikling af software. Deltagerne arbejder med versionskontrol og kodesamarbejde ved brug af Git og Github. Emner som dokumentation, test af kode og computational steps, der understøtter reproducerbarhed, dækkes over individuelle sessioner. Desuden indeholder en af sessionerne mere biblioteksnære emner, såsom open software, ophavsret, licenser til software og hvordan man meriteres for sin software.

CodeRefinery blev startet i 2017 som en række fysiske kurser. Under coronapandemien blev undervisningen omlagt til et udelukkende onlinekursus og har derfor åbnet for, at flere universiteter og lande kan deltage.

Der afvikles kurser med op til 400 online-deltagere – indtil videre to gange årligt. Samtidig tilbyder flere universiteter hybridopsætning af kurset, hvor deltagere fra et universitet eller en forskningsafdeling mødes og følger

undervisningen sammen. Hvis muligt, kan CodeRefinery-ambassadører på universitetet eller andre ildsjæle agere hjælpere.

Find din ambassadør

CodeRefinery underviser i essentielle værktøjer og processer, som understøtter kodning og udvikling af software i forskningen. De fleste emner har DTU Bibliotek ikke kompetencer til at undervise i, men gennem CodeRefinery-sekretariatet fandt jeg ud af, at DTU har to CodeRefinery-ambassadører: Ding He, DTU Biosustain, og Jakob Sauer Jørgensen, DTU Compute. De har begge selv deltaget i workshoppen og sidenhen formidlet undervisningen i små grupper på deres institutter.

"Meget af vores arbejde afhænger af versionering af kode, og af at databehandlingen løbende opdateres. Det kan hurtigt blive rodet, hvis man ikke lærer god praksis og bruger de rette værktøjer," forklarer Jakob Sauer Jørgensen.

"Desværre undervises der sjældent i disse værktøjer på universiteterne. Det, du lærer på en CodeRefinery-workshop, gør, at din forskning nemmere kan genbruges og reproducere."

Ding He tilføjer:

"Fælles udvikling af kode og dataanalyse er en integreret del af mange samarbejder – for eksempel med andre forskere eller i forholdet mellem studerende og vejleder. Mange ved

Workshoppen blev afholdt i eventområdet på DTU Bibliotek for at skabe opmærksomhed om workshoppen, men også for at vise biblioteket som et rum, der samler både studerende og ansatte.

ikke, at de kan gøre samarbejdet mere effektivt og transparent ved korrekt brug af Git og værktøjer til at dokumentere arbejdet.”

Begge vil gerne udbrede kendskabet til CodeRefinery, men mangler tiden til det. Som biblioteksansat har jeg adgang til informationskanaler, bookingsystemer og et kaffebudget. Vi blev derfor hurtigt enige om sammen at facilitere et fysisk 'klasseværelse' med kaffe og hjælp til de fremmødte. Over 50 personer registrerede sig til at deltage i hele eller dele af kurset.

Workshoppen startede med tre halve dages undervisning efterfulgt af kortere sessioner de efterfølgende seks onsdage. Vi brugte eventområdet i DTU Bibliotek, både for at skabe opmærksomhed om workshoppen, men også for at vise biblioteket som et rum, der samler både studerende og ansatte. Det var dog primært ansatte, som deltog. Begge vores CodeRefinery-ambassadører deltog til de første sessioner, men efterfølgende var det kun nødvendigt med én hjælper, og vi flyttede til mindre lokaler, da under en tredjedel af de tilmeldte dukkede op.

Gode råd

Andre universiteter, som tilbyder hybridop-sætningen med hjælpere, gør det kun ved de første tre sessioner. Det kan give mening rent ressourcemæssigt og skal med i vores evaluering. Til gengæld skaber det en bedre læring

“ Det, du lærer på en CodeRefinery-workshop, gør, at din forskning nemmere kan genbruges og reproduceres

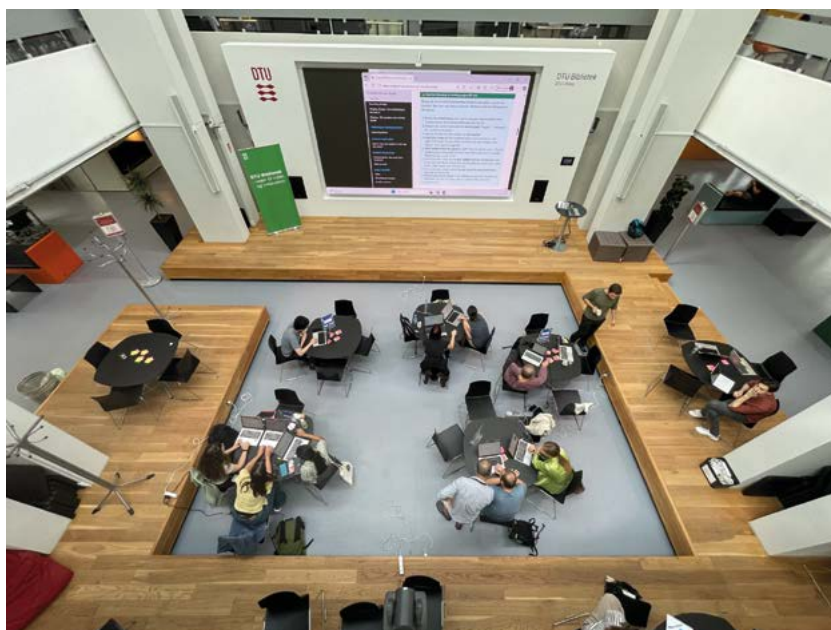
- Jakob Sauer Jørgensen, DTU Compute

og nøder folk til at prioritere undervisningen, når de kan deltage fysisk. Mange af deltagerne kunne også bidrage med egen erfaring, hvilket stimulerede diskussioner undervejs.

Workshoppen har stor relevans for research data management, som alle danske universiteter underviser i og har politikker for. Derfor benyttede jeg muligheden og præsenterede kort vores repository, DTU Data, der kan bruges til kodepublicering, efter en af sessionerne. Desuden kiggede en af vores ophavsretsbibliotekarer forbi og svarede på spørgsmål efter sessionen om open software. På den måde gav vi bibliotekservices synlighed i kontekst af CodeRefinery.

Min rolle var som praktisk hjælper til alle sessionerne, så vores ambassadører blot skulle dukke op og hjælpe med det faglige indhold. Tiden var godt givet ud i forhold til, at DTU Bibliotek nu kunne tilbyde et relevant kursus for både forskere og studerende.

Som Fanny Lefaucher, der er postdoc, siger: ” Denne workshop hjalp mig med at lære værktøjer, især versionskontrol, som gør min forskning nemmere og mere reproducerbar. Jeg kunne virkelig godt lide at blive guidet gennem de første skridt i at lære Git, gode praksisser og specifikke værktøjer, som jeg måske kan bruge i fremtiden.”

i *Faktaboks*

På coderfinery.org finder du indhold fra tidligere workshops og dokumentation til at understøtte forskellige roller i workshoppen, såsom instruktør, ambassadør, hjælper eller vært. Alt deles åbent for at vedligeholde et fællesskab og gensidig hjælp.

Næste workshop er planlagt til marts. Fællesskabet finansieres delvist af NeiC og har støtte fra en række nordiske organisationer, herunder Center for Humanities Computing, AU og DeiC, som stiller et GitLab-repositorie til rådighed for nordiske akademiske institutioner.

#biblioteksblík

Det kræver tålmodighed ...

Instagram-takeover på RUC, citron-måne-lokkerier på DTU og følelsen af at bruge printeren i Emdrup.

Hvilke FFU-biblioteker følger du på sociale medier?

Brug #biblioteksblík, når du søger eller selv poster noget – hvis du vil ses af os

Vil du være en del af REVYs redaktion?

På magasinet REVY arbejder vi på at bringe spændende historier fra FFU-sektoren til inspiration, oplysning og faglig udveksling.

Nu søger vi nye frivillige medlemmer til redaktionen, der vil være med til at præge, hvad der bliver talt om i frokostpausen på FFU-bibliotekerne – kunne det være dig?

REVY udgives af foreningen Danske Fag-, Forsknings- og Uddannelsesbiblioteker (DFFU), udkommer fire gange årligt og har en redaktion, der består af en redaktør med overordnet ansvar for bladets udgivelse og 4-5 frivillige redaktionsmedlemmer fra FFU-biblioteker på tværs af landet. Sammen diskuterer vi relevante historier og temaer, vi vil sætte fokus på, ligesom vi udvikler nye formater og lægger planer for den kommende produktion.

Det kræver ingen særlige forudsætninger at være med – blot at du er interesseret i, hvad der foregår i FFU-sektoren og vil bruge dit netværk til at finde relevante skribenter eller historier, vi kan dække i bladet. Dine opgaver er primært sparring og ideudvikling, og du er ikke forpligtet på redigering af artikler eller at levere indhold til bladet – medmindre du har lyst.

Vi mødes til redaktionsmøde online en gang i kvartalet for at planlægge kommende blad. Derudover vil der være løbende kontakt med redaktøren og de andre redaktionsmedlemmer.

Sådan siger redaktionsmedlemmerne:

“ At være med i REVYs redaktion har været en lejlighed til at møde kolleger fra andre biblioteker og høre noget om, hvad der rører sig i deres del af biblioteksverdenen. Sammen har vi vendt, hvad der kunne være interessant at tage med over i bladet – fra de helt store dagsordener på tværs af vores fag til de mere lokale ting til inspiration og videndeling. Det varierer, hvor meget tid jeg har brugt, alt efter om jeg har haft tid og mulighed for selv at skrive og redigere eller har haft for travlt til at bidrage på det plan. Alt i alt har det været en lærerig periode, der har givet et godt indblik i, hvordan et magasin laves fra de spæde idéfaser til det færdige blad

Tina Lund, Københavns Universitetsbibliotek
Frederiksberg Campus, Det Kgl. Bibliotek

“ Som informationsspecialist og ikke-bibliotekar har det været både inspirerende og lærerigt at få indblik i biblioteksverdenen indefra. Jeg sætter pris på de faglige drøftelser og idéudvekslinger, der opstår i redaktionen, når forskellige perspektiver mødes om at udvikle bladet. Arbejdet i redaktionen kræver ikke meget tid, men giver til gengæld ny viden, netværk – og en god portion inspiration

Kerstin Weisdorf, VIA Bibliotek, VIA University College

“ Gælder det ikke om, at vi er åbne og deler med hinanden? At vi lærer af hinandens erfaringer på tværs af 'branchen' og får ideer til, hvad vi selv kan gøre for vores forskere og studerende – eller hvad vi i hvert fald ikke vil gøre? Jamen, så er REVY jo mediet. Personligt er jeg glad for at være med til denne videndeling som en del af redaktionen. Og jeg er altid stolt, når bladet bringer historier fra DTU eller DTU Bibliotek – og jeg skriver dem endda sjældent selv

Annette Refn, DTU Bibliotek

Tillid ved første klik

Vi taler meget om studerendes informationskompetencer – men hvad tænker de egentligt selv? Vores undersøgelse fra pædagoguddannelsen i Horsens viser, at de studerende oftere bruger intuition frem for kildekritik, når de skal vurdere viden

□ **Cecilie S. R. Edvardsen og Ulla B. Nilson,**
informationsspecialister ved VIA Bibliotek

Langt de fleste af os kender nok godt det med, at man møder en studerende, der med stor sikkerhed vurderer en kilde ud fra layout, sprog eller hvor 'seriøs' den ser ud, men sjældent kan forklare, *hvorfor* de faktisk stoler på den. Det digitale instinkt er stærkt, og mavefornemmelsen styrer ofte mere end metodiske overvejelser.

Det kommer næppe som en overraskelse for nogen i biblioteksbranchen, men alligevel var det en sandhed, vi havde lyst til at undersøge nærmere. Derfor har vi udarbejdet et undersøgelsesdesign med opgaver og samtalestartere til studerende for at blive klogere på netop dette. Vi har lavet undersøgelsen med en gruppe 1. semester-studerende på pædagoguddannelsen i Horsens i efteråret 2024.

De digitalt indfødte

I biblioteksverden taler vi meget om vores studerendes informationskompetencer. På VIA Bibliotek ønskede vi at komme tættere på, hvilke tanker de studerende selv har, når de skal finde og vurdere kilder selvstændigt. Vi havde et stort ønske om at blive klogere på de digitalt indfødtes kompetencer til at være

kritiske i praksis, samt hvilke informationskompetencer de studerende medbringer fra deres ungdomsuddannelser.

Undersøgelsen bestod af tre fokusgruppe-interviews med studerende. De skulle drøfte, løse og forklare fire opgaver for hinanden. I den første opgave skulle de sætte ord på deres forståelse af viden. I opgave to fik de en fiktiv opgave, hvor de skulle beskrive deres søgeproces. I opgave tre skulle de rangere kilder/indgange efter troværdighed. I opgave fire skulle de forholde sig kildekritisk til to kilder (en tidsskriftsartikel og webside) og prioritere, hvilke forhold de mener siger noget om kvaliteten. Derudover afholdt vi et interview med en underviser, hvor vi var interesseret i underviserens blik på de studerendes informationskompetencer.

Intuitiv tilgang til kildekritik

Flere af de undersøgte studerende begynder på deres videregående uddannelse med begrænsede informationskompetencer og en overvejende intuitiv tilgang til kildekritik. Undersøgelsen peger på, at de i højere grad stoler på deres umiddelbare fornemmelse end på systematiske vurderinger af afsender, formål og troværdighed. Særligt i digitale sammenhænge bliver vurderingen ofte koblet til websiders æstetik eller sproglige fremtoning, om siden ser 'seriøs' ud, frem for de klassiske kriterier for kildekritik.

Til gengæld står mange stærkere, når de arbejder med fysiske materialer, hvor den institutionelle ramme og tydelige formidlingsform giver en anden form for tryghed og tillid.

De studerende søger primært information i grundbøger og via Google, mens databaser anvendes mindre. Anbefalinger fra undervise-

“ Samlet set tegner undersøgelsen et billede af en generation, der er vant til at navigere hurtigt og intuitivt i information, men som glemmer at stoppe op og spørge, hvad der faktisk ligger bag den viden, de finder

re og medstuderende spiller en væsentlig rolle i, hvad der opfattes som 'gode' kilder. Undersøgelsen viser, at sociale faktorer ofte vejer tungere end metodiske overvejelser.

Selv om mange studerende udvikler sig i løbet af uddannelsen, når ikke alle et tilfredsstillende niveau, når vi ser på deres informationskompetencer. Flere kæmper med at fordybe sig i komplekse tekster og med at arbejde selvstændigt med informationssøgning og kildevurdering. Det stiller krav til, hvordan vi som bibliotekarer og undervisere kan støtte dem i at udvikle et mere bevidst og reflekteret syn på kilder.

AI-værktøjer som ChatGPT er begyndt at spille en rolle i informationssøgningen, undersøgelsen viste dog, at det i høj grad er som sparringspartner til idéudvikling, strukturering af opgaver eller som et hurtigt overblik over et emne. Studerende udviser lav tillid til værktøjernes faglige pålidelighed og har svært ved at vurdere, hvornår et output er sandt. En underviser peger på, at AI potentielt kan blive en gamechanger i måden, studerende søger og vurderer information på, men understreger samtidig, at dette kun forstærker behovet for undervisning i kritisk tænkning og kildevurdering.

I vores undersøgelsesdesign er der flere opmærksomhedspunkter, som kan influere på vores resultater. Antallet af informanter er lille, vi har kun spurgt syv studerende (10 procent af den nye årgang) og kun en underviser. Studerende er valgt ved håndsoprækning, det betyder, at vi muligvis har fået de dygtige og engagerede studerende.

Samlet set tegner undersøgelsen et billede af en generation, der er vant til at navigere hurtigt og intuitivt i information, men som glemmer at stoppe op og spørge, hvad der faktisk ligger bag den viden, de finder.

Vi er ikke alene om nysgerrigheden

Sideløbende med denne undersøgelse har Tænketanken Fremtidens Biblioteker (2023) udarbejdet projektet 'Fremtidens informationskompetencer i lyset af AI'. På trods af forskellige undersøgelsesmetoder, er vores nysgerrighed og ikke mindst vores resultater i høj grad sammenlignelige. Vores undersøgelse stiller skarpt på overgangen fra ungdomsuddannelse til professionsbachelor, hvor projektet fra Tænketanken Fremtidens Biblioteker i højere grad ser på informationskompetencer på tværs af uddannelsestrin.

Undersøgelsen har givet os et mere nuanceret blik på, hvordan studerende faktisk orienterer sig i det digitale informationslandskab, og hvor meget af deres kildevurdering der sker på autopilot. Vores nuværende opgave er at dele både undersøgelsesdesignet og resultaterne med kolleger og andre relevante aktører, så undersøgelsen forhåbentligt kan gentages og tilpasses i andre uddannelseskontekster.

Forhåbentlig kan det bidrage til et fælles vidensgrundlag og måske inspirere til nye måder at understøtte studerendes informationskompetencer, hvor vi møder deres digitale instinkter med nysgerrighed frem for løftede pegefingre.

i Er du blevet inspireret?

Hvis du er blevet nysgerrig på resultaterne eller måske har mod på at lave en lignende undersøgelse selv, så hører vi meget gerne fra dig.

Cecilie S. R. Edvardsen: cedv@via.dk

Ulla B. Nilson: ulb@via.dk

Den fulde rapport kan læses på **UC Viden:**

https://www.ucviden.dk/ws/portalfiles/portal/235134370/Studerendes_informationskompetencer_p_p_dagoguddannelsen.pdf

Fra microfiche til AI - En fortælling om et medicinsk fagbiblioteks udvikling

Conni Skrubbeltrang valgte i sommeren 2025 at gå på pension fra stillingen som leder af Medicinsk Bibliotek ved Aalborg Universitetshospital. Hun er livsvidne til den utrolige udvikling, fagbibliotekerne har gennemgået og fortæller her om tiden før internettet, nationalt og internationalt biblioteks-samarbejde og om et af karrierens højdepunkter

□ **Maria Pertou Østergaard og Pil Julie Jakobsen**, Medicinsk Bibliotek, Aalborg Universitetshospital

Vi møder Conni Skrubbeltrang på en af hendes sidste arbejdsdage inden tiden som PHD – Pensionist Hele Dagen, begynder. Efter mere end 30 år på Medicinsk Bibliotek på Aalborg Universitetshospital har Conni valgt at gå på pension, men inden da har hun lovet at fortælle lidt om sin tid på biblioteket.

Hun blev ansat den 1. maj 1992. Dengang forskning blev formidlet i tidsskrifter og bøger, som udelukkende udkom på papir, og hvor

bibliotekssystemet hed Polydoc. Conni havde arbejdet med Polydoc i forbindelse med sit

kandidatspeciale, og derfor stod hun nok også forrest i køen til jobbet, mener hun. Biblioteket havde dengang fire ansatte, og Conni blev blandt andet ansat til at være systemansvarlig for bibliotekets databaser og til at stå for bogindkøb.

I alt abonnerede biblioteket på omkring 1.000 tidsskrifter, heraf 11 eksemplarer af Lancet, som cirkulerede rundt på afdelingerne på hospitalet. Folk kom også forbi biblioteket for at holde sig orienteret om de nyeste artikler, fortæller Conni:

"Biblioteket var rigtig godt placeret. Det lå lige ved siden af kantinen. Så der kom folk forbi på vej til og fra frokost. Så var de lige inde og se. Vi havde jo flere hylder med de nyeste udgaver af tidsskrifterne."

Når der skulle laves fjernlånsbestillinger, kunne de øvrige bibliotekers beholdning ses på microfiches via en microfiche-læser, som forstørrede de småbitte billeder, den bestod af. Efterfølgende sendte man en 'standard 58' til biblioteket med posten og bestilte materialet, "og så kunne der nemt gå 14 dage, før det kom, men folk var glade. Det var fantastisk hurtigt og ekspedit," fortæller Conni med et grin:

"Men dengang var postvæsnet også lidt mere effektivt."

Daværende leder Lise Nørregaard Christensen stod for litteratursøgningerne, som Conni

↑ Conni Skrubbeltrang til sin afskedsreception.

“ I begyndelsen af '94 snakker vi lidt om, hvad betydning det der internet kan have for biblioteket

– Conni Skrubbeltrang

også efterhånden blev lært op i. Dengang foregik søgningerne via CD-rom'er indeholdende databasen Medline.

”Der kunne måske være 5-10 års litteratur på én CD-rom, men med de nyeste, der sad man med én CD-rom for hver måned,” forklarer Conni. Heldigvis kunne søgningen gemmes og gentages på den næste CD-rom. Før Medline blev tilgængelig på CD-rom, måtte man ringe op til det svenske Karolinska Institutet via modem og en FTP-forbindelse for at køre søgningen, så CD-rom løsningen var dengang et stort fremskridt.

Internettet ændrer alt

”I begyndelsen af '94 snakker vi lidt om, hvad betydning det der internet kan have for biblioteket,” fortæller Conni.

Man var så småt begyndt at lave onlinebestillinger af tidsskriftartikler, og i 1995 lavede biblioteket et idéudkast til projektet 'Medicinsk Bibliotek på vej mod informationssamfundet', men det var stadig svært at forestille sig, hvilken betydning internettet ville få.

Året efter blev der taget initiativ til at lave en bibliografi over publikationer fra Aalborg Sygehus, som det hed dengang. Conni var ansvarlig for opgaven, der involverede søgning

i PubMed og godkendelse af resultaterne på de relevante afdelinger, hvorefter de blev registreret i referencehåndteringssystemet Reference Manager.

Et par år senere blev Conni frikøbt til at lave hospitalets hjemmeside. Conni blev webmaster og ansvarlig for opbygning og strukturering af siden. Efterhånden voksede opgaven og blev overdraget igen, men inden da havde Conni været med til at lave kravsspecifikation til det PRI-system (Politikker, Retningslinjer og Instrukser), som stadig bruges i Region Nordjylland i dag.

Samarbejde i Danmark og udlandet

I 1997 blev Conni formand for Faggruppen for Medicinsk Information, og det var i det regi, hun var med til at arbejde for de små hospitalsbibliotekers adgang til et bibliotekssystem, der kunne klare de formodede it-udfordringer i forbindelse med år 2000-problemet. Man frygtede, at visse it-systemer kunne få problemer ved datoskiftet til år 2000, da de havde være programmeret til at anvende to cifre for årstal og derfor risikerede forveksling med år 1900.

”Vi var 15 hospitalsbiblioteker eller sundhedsvidenskabelige biblioteker, der gik

sammen om at lave kravsspecifikationer og ansøgning til DEFF og fik bevilget penge til indkøb af bibliotekssystemet Aleph.”

Aleph fungerer, og Polydoc lukker. Conni har ellers været selvstændig konsulent på Polydoc-systemet ved siden af sit arbejde på biblioteket:

”Jeg oversatte manualer og havde faste kunder rundt om i landet. Så jeg havde sådan et lille nebengeschæft som konsulent på det bibliotekssystem,” fortæller hun.

Da Conni ikke længere skulle bruge tid på dette, blev hun i stedet timelærer ved Danmarks Biblioteksskole, hvor hun underviste i Vidensorganisation 1, 2 og 3 – Katalogisering, Klassifikation og Indeksering. Conni havde generelt svært ved at sige nej, når der var bud efter hende og var også gennem hele sin karriere meget optaget af at undervise og vejlede.

I faggruppesammenhæng foregik der meget kompetenceudvikling og vidensdeling også med kollegaer i de øvrige nordiske lande, fortæller hun.

”Lise (daværende leder) og jeg var bl.a. i Kaunas i Litauen og undervise sammen med kollegaer fra Norge og Sverige på noget, der hed ’Transfer of Knowledge’ – et projekt støttet af Nordisk Ministerråd. Vi underviste bibliotekarer fra Estland, Letland og Litauen i medicinske ressourcer på internettet. Og så oplevede vi jo faktisk det paradoksale, at de efter nogle år havde overhalet os, hvad bibliotekssystemer og it-udstyr angik, fordi der var mange udbydere af bibliotekssystemer, som sponsorerede nye systemer, computere og den slags til dem, hvor vi andre jo ikke bare sådan kunne skifte ud.”

Internettet vandt mere og mere frem, og i 2004 blev der holdt kurser for personalet på hospitalet, da kommunikation internt fremover skulle ske elektronisk.

”Biblioteket får til opgave at opgradere hospitalspersonale til brug af e-mail og internet. Det er der, vi har vores mini-klikstart-kurser, hvor vi simpelthen underviser i det helt basale. For at engagere dem, underviste vi i, hvordan man kunne finde information om Kongehuset. Vi skulle ligesom få sygeplejersker, og sosu-assisterter med op på beatet og lære at bruge computeren. Folk sad og kørte med musen på skærmen i stedet for på bordet. Altså, I tror det er løgn.”

Leder med udsyn

I sommeren 2006 blev Conni leder for Medicinsk Bibliotek, og året efter etableres regionslicensgruppen, som har til formål at arbejde for, at der kan tilbydes lige adgang til forskningsrelevante elektroniske tidsskrifter

og databaser for regionernes sundhedsfaglige medarbejdere samt almen praksis. Conni betragter regionslicenssamarbejdet som et af karrierens højdepunkter.

”Der er f ... lagt mange timer i det, og det fik en stor betydning for mange. Men det er jo ikke noget, man gør alene. Det kan godt være, at det kan opleves som en sejr, men det er jo kun i kraft af, at man har haft mennesker omkring sig, som har været med i det.”

I det hele taget har de mange forskellige samarbejder gennem tiden været med til at udvikle biblioteket. Særligt samarbejdet med daværende leder af Fagbiblioteket i Viborg, Hanne Christensen, blev toneangivende, men i det hele taget er det tydeligt, at samarbejdet med fagligt ligesindede har været medvirkende til, at Conni har bevaret gejsten for arbejdet gennem alle årene, ligesom også fagområdet har haft en stor indflydelse:

”Det er netop på det medicinske fagområde, at nogle af de nye biblioteksfaglige landvindinger er blevet integreret først. F.eks. var medicin det første fagfelt, der fik øjnene op for, at det var vigtigt at inddrage bibliotekarer i arbejdet med systematiske reviews. Så det har været fedt at være en del af det.”

Udviklingen fortsætter

I de efterfølgende år fortsatte Medicinsk Biblioteks opgaver med at udvikle sig. Søgekspertes fra biblioteket med Conni i spidsen fik i 2013 til opgave at lave søgninger i samarbejde med Sundhedsstyrelsen til Nationale Kliniske Retningslinjer. Registrering af forskningspublikationer fra Aalborg Universitetshospital, Klinisk Institut og senere også Regionshospital Nordjylland kom også til at fylde mere og mere. Samarbejdet med Aalborg Universitetsbibliotek, som særligt havde handlet om forskningsregistrering, blev udvidet i 2017, efter universitetshospitalerne trådte ud at regionslicenssamarbejdet, til også at omfatte et licenssamarbejde.

Der er også sket en kæmpe udvikling i antallet af elektroniske ressourcer, siden den første licensaftale med forlaget Springer blev en realitet i 1999, og AI banker nu på døren. Det gør bibliotekets flytning til Aalborgs nye supersygehus også, og Conni er godt tilfreds med, at det er nu, hun lader stafetten gå videre.

For Conni er det nu tid til at give slip på sit faglige virke og fokusere på familien, men hun gør sig fortsat tanker om fagbibliotekernes fremtid:

”Med al den elektroniske adgang til alting skal man nok, hvis jeg skal give nogle ord videre, tænke på at være *synlig* – og fortælle, at

↑ Billede af standard 58:
Standard 58 var en
formular til litteratur-
bestilling.

← Billede af mikrofiche
og microfichelæser: Bib-
liotekers beholdning var
registreret på mikrofiches
– en slags mikrofilm.

tingene ikke kommer af sig selv. Fordi det kan der være en tendens til at tro, og det tror jeg ikke bliver mindre med AI. Det er ikke biblioteksdrift, der er hovedopgaven på et hospital, så bibliotekets arbejde bliver ikke synligt uden en indsats. F.eks. er de ansatte på hospitalet ofte ikke klar over, at en stor del af de artikler, de henter hjem via biblioteket, i virkeligheden ligger bag en betalingsmur. Brugen af AI giver udfordringer på flere måder. Litteratursøgning ved hjælp af AI kan virke meget overbevisende, men bygger som udgangspunkt kun på informationer, der ikke ligger bag betalingsmur – og AI hallucinerer. I virkeligheden er der nok behov for, at bibliotekarer engagerer sig i udviklingen af AI-systemer, så man sikrer, at kvaliteten bliver i orden.”

En ny strategi – et nyt navn

CBS Bibliotek hedder nu CBS Library & Academic Services og reorganiserer i 2026. Vi har talt med biblioteksdirektør René Steffensen om den nye strategis store og små forandringer

□ **Kerstin Weisdorf**, VIA Bibliotek, VIA University College

"Vi låner ikke kun bøger ud – det føles snarere som om det kun er to procent af det, vi laver."

Når biblioteksdirektør René Steffensen siger det, smiler han let, for han ved, at forestillingen om biblioteket som et sted med bogreoler og udlånskort stadig lever hos mange. Men bag facaden på Frederiksberg har biblioteket som enhed i mange år været i gang med en omfattende forandring, der handler om langt mere end fysiske bøger.

En ny biblioteksstrategi fra begyndelsen af 2025, understøttende strategiplaner med udvidede opgavefelter og dertil en reorganisering fra januar 2026 vidner om en ambition om at styrke bibliotekets rolle og deltagelse i CBS' udvikling.

Og for at støtte op om dette skiftede biblioteket navn til CBS Library & Academic Services i september 2025 – et nyt navn, der netop skal afspejle og styrke denne transformation, forklarer René Steffensen.

"Vi begyndte internt i ledergruppen at tale om det i sommeren 2025, da strategi og planer tog form. Vi kunne se, at hvis vi skulle lykkes med den ny strategi og tiltrække ressourcer, måtte vi også tænke over, hvordan vi præsenterer os selv."

Navnet blev derfor et ledelsesredskab – lige så meget som et kommunikationsredskab.

"En strategi kan godt blive et papir, der primært gør ansatte og opdragsgivere glade kortvarigt. Men navneskiftet er endt med have to formål. At få samlet bibliotekets medarbejdere om strategiplanerne og tænke nyt. Og sikre,

at CBS og CBS' direktion tydeligt forstår, hvad vi kan bidrage med og dermed vil samarbejde med os om og give os ressourcer til."

Han beskriver, hvordan arbejdet med strategien var præget af mange gode, interne drøftelser og medarbejdernes altid store vilje til at understøtte CBS' tre formål: uddannelse, forskning og formidling.

"Vores ny strategi er lavet som en brochure med sædvanlig grafik og flotte fotos, men det var nok først, da vi konverterede dette arbejde til ambitiøse planer for indsatser, potentialer og partnere suppleret med KPI og mål i et stort, væmmeligt regneark, at det blev meget konkret og håndgribeligt for os alle – og for vores partnere på CBS. Det blev samtidig ret tydeligt, at vi godt kan byde ind på fire af CBS' tværgående strategiske indsatsområder: Societal Impact, Livslang Læring, ESG/Bæredygtighed og AI & Digitalisering," siger René Steffensen.

Et navn med større rækkevidde

Navneskiftet til CBS Library & Academic Services er altså tæt forbundet med at udfolde den nye strategi. Og som René Steffensen siger, så er der nærmest "ingen forskel på at være universitetsbibliotek og at levere akademisk service."

"Det er det samme og overlappet er for mig stort set 100 procent," siger han.

Ifølge René Steffensen handler det derfor netop ikke om at opgive biblioteksidentiteten. Men om at forklare og tydeliggøre over for omverdenen og ledelsen på CBS, hvad et universitetsbibliotek reelt laver i dag.

"Tilføjjelsen i navnet er en måde at tale til beslutningstagere og samarbejdspartnere på i et sprog, de forstår. Og det er helt evidenter, at det ekstra begreb meget tydeligere beskriver vores brede support til forskning og uddannelse."

Den organisatoriske ændring betyder, at biblioteket fra januar 2026 går fra to større til tre mindre afdelinger.

"Jeg har for længst erkendt, at man som daglig leder i en offentlig virksomhed sjældent skal lede mange flere end ti personer direkte. Ellers bliver man delvist overmandet af drift, planlægning og MUS-samtaler," siger René Steffensen.

De tre afdelinger får hvert deres fokus og ansvarsområder:

- Samlinger & Processer (bl.a. biblioteks-systemer, licensaftaler og brugerservice)
- Faciliteter & Formidling (bl.a. undervisning/vejledning, brugerkommunikation og biblioteksrum)
- Data & Forskerservice (bl.a. forskningsregistrering, bibliometri, OA/RDM/HPC og CBS' samlede AI- og digitaliseringsstrategier.
- "Med tre mellemledere og tre afdelinger så kan vi alt andet lige bedre sikre at vi når i mål med de planlagte strategiprojekter og den nødvendige forandring," forklarer han.

Appelsin i turbanen

Hvordan har medarbejderne taget imod ændringen?

"Det er min fornemmelse, at det er taget vel imod internt. Men også at vi nu venter på, at den nye organisation træder i kraft og får flyvehøjde. Og at vi sammen både skal håndtere store forandringer – og det man så kalder mikroforandringer."

Han smiler, da han nævner begrebet 'mikroforandringer'.

"Signe Bruskin fra CBS har skrevet en ret klog bog om mikroforandringer, og hvor stor betydning de egentlig har, når man laver denne type af organisationsændringer. Det er ganske overraskende. Mange medarbejdere har stort fokus på de små, nære forandringer på arbejdspladsen, som ændrer daglige rutiner, relationer eller identitet – fx omrokering af skriveborde, at der bliver længere til kaffemaskinen eller at mailadressen ændres."

René Steffensen anbefaler alle at få fat i den bog, og han fortæller, at den har haft betydning for ham.

"Vi flytter ikke rundt, men lader folk sidde på tværs af afdelingerne. Og håber samtidig med det greb at sikre samtalen og undgå siloer. Vi ændrer ikke medarbejdernes primære arbejdsområder her og nu, det må ske løbende – som vi plejer. Og selv om vi skifter mailadresserne fra .lib til .libas, så har jeg plaget

IT-afdelingen om ikke at øge antallet af initialer fra to og op til fire, som ellers er den nye regel."

Strategien peger på fire nye fokusområder – hvad er den vigtigste nye?

"Jeg tænker, de er meget forskellige, men også lige vigtige. Lige nu har vores arbejde med strategi og strategiplaner fået en hurtig gevinst for så vidt angår AI & Digitalisering. Allerede før sommerferien fik vi at vide, at vi nu skal stå for CBS' AI Board og sikre, at CBS kommer i land med universitetets AI-strategi inden 2028. Strategien omfatter både forskning, uddannelse og administration."

René Steffensen fortæller, at biblioteket på samme måde nu ejer CBS' digitaliseringsstrategi. Det er tænkt som en overligger for AI-strategien og IT-afdelingens teknologistategi.

"Det er samlet set en kæmpe opgave med stor bevågenhed, som vi heldigvis ikke skal lave alene. Men jo også en appelsin i vores turban. Det har fået den uventede gevinst, at vi har fået tildelt to nye årsværk til dette arbejde i efteråret 2025, og et mere er på vej i 2026. Det er stort for os, efter vi i de sidste 20 år reelt har mistet 1,5 årsværk hvert eneste år i gennemsnit."

Og så peger han på livslang læring som et område med et stort uforløst potentiale.

"Vi har i mange år fokuseret entydigt på CBS' egne ansatte og studerende. Men hvis CBS mener noget med livslang læring, og det gør de, så skal vi også. Vi vil i højere grad rette vores services og eksisterende formidlingsopgaver mod offentligheden. I dag har vi for eksempel en del events i CBS Library Forum, hvor vi formidler forskningsresultater, bogudgivelser og tager aktuelle samfundsdebatter op. Lige nu kigger biblioteket, sammen med Campus Services, på at renovere CBS' ubeboede vandtårn og gøre det til et formidlingstårn, svarende til Københavns Universitets Fiolstræde-bibliotek. Det vil vi gerne åbne op sammen med bl.a. Folkeuniversitetet og på den måde øge aktiviteterne målrettet. Så jo, trods nyt navn, her kommer vi til at læne os meget mere op ad folkebibliotekerne!"

↑ Navneskiftet til CBS Library & Academic Services er tæt forbundet med at udfolde den nye biblioteksstrategi, og tilføjes til det gamle navn er en måde at tale til beslutningstagere og samarbejdspartnere på i et sprog, de forstår, siger

Fra bog til billede: Teknisk Kulturarv har vokseværk

Flere bøger, flere illustrationer, flere farver. Sitet Danmarks Tekniske Kulturarv er blevet udvidet og forbedret

□ **Beatrice Raarup og Peter Hald, DTU Bibliotek**

Siden lanceringen af sitet Danmarks Tekniske Kulturarv i 2021 er antallet af digitaliserede, historiske værker i den digitale samling vokset støt fra 700 til nu 1.850. Samtidigt har sitet udviklet sig med nye, lækre funktionaliteter.

I 2025 har DTU Bibliotek således tilføjet yderligere 250 bøger og introduceret en ny indholdskategori, der fremhæver illustrationer gemt i værkerne. Dermed bliver udvalgte fotografier, tegninger, figurer, grafer osv. også synlige. Foreløbig er det de nye 250 bøger samt 120 allerede digitaliserede værker, der er blevet screenet for illustrationer, som er indeholdt i illustrationskategorien – i alt mere end 3.000 illustrationer.

De udvalgte illustrationer er blevet forsynet med emneord og samlet i kategorien 'Illustrationer', hvilket gør dem søgbare og lettere tilgængelige.

En del af opbygningen af illustrationskategorien har været at tage alle billederne med relevante emneord. Vi kunne ikke finde et emneordssystem, der passede til indholdet i samlingen, så vi måtte opbygge det fra bunden. Vi startede med at tage flere hundrede billeder, og ud fra de tags kunne vi så småt se et mønster, som vi kunne inddele i 12 overordnede indholdskategorier og derpå opbygge et emnehierarki, de enkelte tags kunne indplaceres i. Man kan navigere i emneordene ved enten at gå via emnehierarkiet eller en word cloud, hvor de hyppigst anvendte tags vises. Jo større et tag er i word clouden, jo hyppigere bliver det anvendt.

Større faglig bredde

De nye værker afspejler samlingens bredde og inkluderer internationale titler inden for kunst, transport, arkitektur og historie. De tidligere digitaliseringer fokuserede primært på danske værker inden for teknik og naturvidenskab.

Vi har derfor introduceret to nye temaer: 'Arkitektur og kunst' og 'Vand'. Vandtemaet dækker over de mange bøger, der omhandler vandets rolle i industrialiseringen. Rent drikkevand, kloakker samt havne- og skibsbyggeri er blot få af de emner, man kan finde bøger om under dette tema. Arkitektur- og kunsttemaet opstod, fordi DTU, selv om det er et teknisk universitet, gemmer på mange skitsebøger, bøger om opførelsen af diverse bygninger og infrastrukturanlæg i bibliotekets magasiner. Temaet er dermed blevet et samlested for disse bøger.

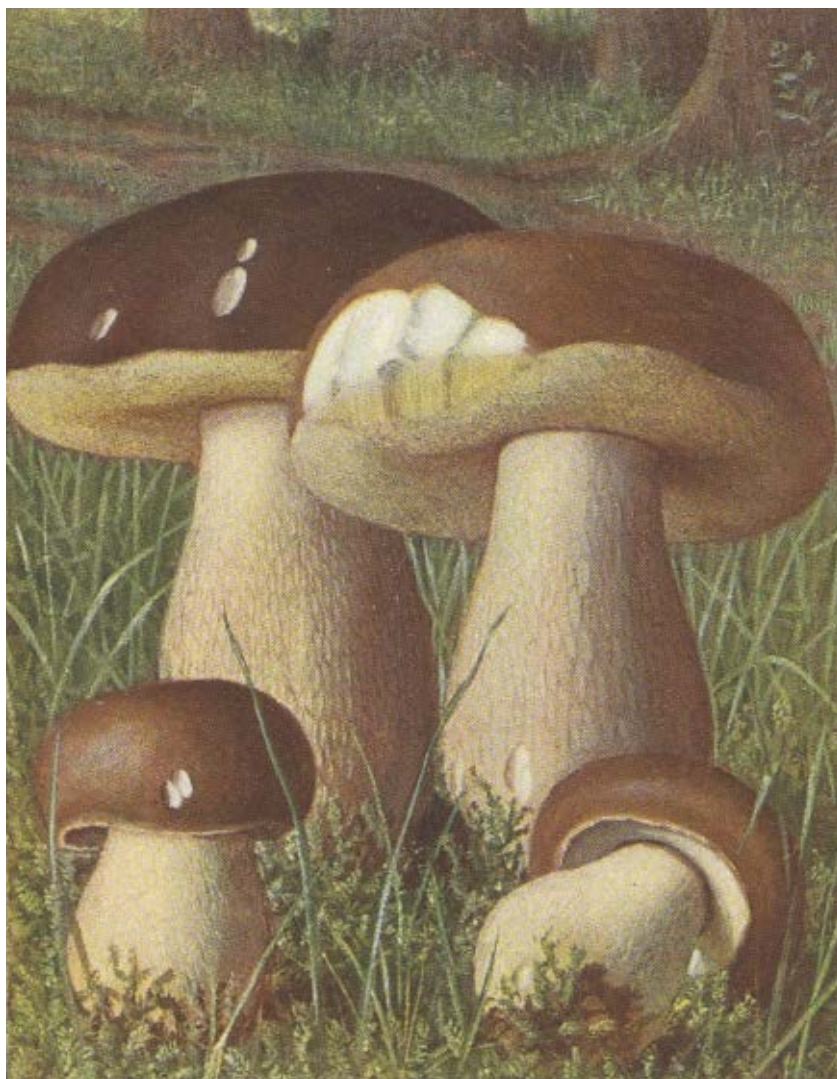
Således har vi nu 21 kurraterede temaind- gange til samlingen.

Nu i farver

Som en særlig nyhed kan fotografierne fra Den Nordiske Industri-, Landbrugs- og Kunstudstilling i 1888 nu også ses i en farvelagt version, som kan slås fra eller til efter behag. Det giver et levende indtryk af, hvordan det kunne have set ud for datidens besøgende.

De nye forbedringer er gjort mulige takket være en bevilling fra Ellehammerfonden.

Skanning af nye bøger og udvidelse af sitet med visning af illustrationer kan udforskes på tekniskkulturarv.dk.

← Illustration fra bogen
Danmarks Spiselige
Svampe; Deres Dyrkning
Og Anvendelse, 1906.

34 Eldenfor Alskillingens Brandvag t.

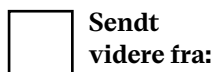

34 Eldenfor Alskillingens Brandvag t.

↓ Farvelagt foto fra Den
Nordiske Industri-,
Landbrugs- og Kunstud-
stilling, 1888 - Det norske
Musikkorps.

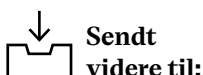
Stafetten

– Fra min stol

Sendt
videre fra:

Lene Janussen Gry, informationsspecialist, CBS Library

Sendt
videre til:

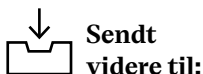
Beatrice Raarup, bibliotekar, DTU Bibliotek

I skrivende stund siger kalenderen september, og efterårssemesteret er officielt begyndt på DTU. Det mærker jeg også i mit daglige arbejde, hvor mange af mine arbejdsopgaver i øjeblikket handler om at *opdatere*. Jeg er f.eks. med i en arbejdsgruppe, hvor vi er i fuld gang med at opdatere DTU Biblioteks Open Science Guide, dels med et nyt, forbedret look og dels med nogle nye, knivskarpe tekster, så det er klar til, at jeg kan præsentere det på DFFU Summit til oktober.

Et andet site, der skal opdateres, er tekniskkulturarkiv.dk, hvor DTU Bibliotek har fået digitaliseret en masse gamle bøger fra vores lukkede magasiner. Takket være en bevilling fra Ellehammerfonden har vi det sidste års tid arbejdet på at tage samtlige illustrationer i bøgerne på sitet og gøre dem søgbare, og vi regner med at kunne gå i luften med det i slutningen af året.

Noget af det første jeg gjorde, da jeg kom tilbage fra ferie, var at optage videoguides til det nye rapportmodul i forskningsregistreringssystemet, Pure. Det gamle modul bliver udfaset næste år, og vi håber at disse videoer kan være med til at hjælpe både VIP'er og TAP'er på DTU (inklusive os selv) med at blive lidt klogere på det.

Til slut kan jeg fortælle, at jeg, i forbindelse med mit mandat i Dansk National Open Access Netværk, er med til at arrangere den nationale Open Access Week i uge 43, hvor vi afholder webinarer om diverse aspekter af Open Access. Alle oplægsholderne er netop kommet på plads, og jeg kan afsløre så meget, at det bliver nogle rigtig interessante webinarer!

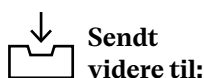

Sendt
videre til:

Jakob Povl Holck, Forskningsbibliotekar, ph.d., Syddansk Universitetsbibliotek

Undervisning i informationssøgning, B1B og fagreference (tysk, old, filosofi og religion) hører til min vifte af forskellige opgaver. Det samme gør alt det, der har med vores sær-samlinger at gøre. Vi har hos os – for ikke så længe siden

– fået Alma som afløser for det gamle Workflows. I Team for Særsamlinger, der er en del af Afd. for Informationsressourcer, er forventningens glæde stor i forhold til de mange fantastiske bogskatte (m.m.), der snart (også) vil kunne findes i Alma Digital. I det hele taget er formidlingen af materialerne fra vores særsamlinger en vigtig del af min hverdag (se Instagram: [specialcollections_sdulibrary](#)), der også byder på egentlig samlingsbaseret forskning. Som noget specielt har jeg sammen med gode kolleger nu flere gange været en del af fondsansøgninger, hvor vi i fællesskab med forskere på SDU's fakulteter har søgt midler til projekter, der på én eller anden måde har haft materialer i bibliotekets særsamlinger som omdrejningspunkt. For nogle år siden blev det til midler fra Carlsbergfondet til opbygningen af infrastruktur til avanceret fotografering af middelalderlige håndskriftsfragmenter. Aktuelt kører det EU-finansierede AntCom-projekt, der bl.a. har bragt tre nye ph.d.-studerende til SDU, hvoraf de to arbejder med bibliotekets ældste materialer. Netop nu er vi i færd med at søge om midler til det videre arbejde med "giftige bøger" – med særligt fokus på arsen.

Sendt
videre til:

Asger Væring Larsen, specialkonsulent, Det Kgl. Bibliotek

Til daglig er jeg teamkoordinator for Open Science-teamet og sidder fysisk i Afdeling for Forskerservice lige ved siden af Københavns Universitetsbibliotek, Nørre Campus. Jeg er også teamkoordinator for Forskersupport-teamet på Roskilde Universitetsbibliotek, så jeg pendler lidt mellem de to lokationer. Lige nu er vi ved at gøre arbejdet med årsplanen for 2026 færdig, men ellers går mine dage med flere forskellige ting: Jeg er en del af kurator-gruppen på DeiC Dataverse, som er et repository til forskningsdata, som tilbydes alle universiteter i Danmark og gik i luften i sommer. Det er ret spændende at være en aktiv del af forskernes publiceringsarbejde på den måde. En oplysnings- og marketingkampagne skal rulles ud på KU den kommende tid, så forskerne ved, at de har adgang.

En del af min tid går også med at undervise ph.d.-studerende i data management, primært de obligatoriske kurser i Responsible Conduct of Research, som universitetet udbyder. Desuden underviser jeg forskere i Data Management Planning – det næstkommende kursus bliver for forskere, som har en bevilling fra Horizon Europe, der stiller krav om, at forskerne skal aflevere en data management plan.

Sideløbende er jeg sammen med to kolleger i gang med en undersøgelse af predatory journals. Vi ser på, hvilke tidsskriftsartikler fra KU fra første halvår af 2025, der anses som problematiske. Målet er at udarbejde noget informationsmateriale, som kan sætte fokus på problemet og hjælpe forskerne til at identificere og dermed undgå dem.

Stafetten

Stafetten bliver sendt rundt mellem kolleger i sektoren, der skriver en lille tekst om, hvad der optager dem her og nu – om arbejdsopgaver, udfordringer, glæder, bekymringer, nye initiativer, gamle vaner og meget mere.